

224

U S T A W A

z dnia 1 lipca 1958 r.

o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej.

W celu określenia właściwych kierunków rozwoju rzemiosła, przemysłu prywatnego, handlu i niektórych usług, stworzenia warunków do prawidłowego zaopatrzenia materialnego jednostek prowadzących wymienioną działalność oraz w celu ściślejszego włączenia tych jednostek w ramy gospodarki narodowej w sposób odpowiadający jej interesom — postanawia się, co następuje:

Art. 1. 1. Ustawa dotyczy zarobkowej działalności wytwórczej, przetwórczej, handlowej i usługowej, prowadzonej przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej.

2. Ustawa nie dotyczy:

- 1) działalności wytwórczej z zakresu gospodarki rolnej, ogrodniczej, leśnej i hodowlanej,
- 2) usług w dziedzinie przewozu i ekspedycji,
- 3) usług w zakresie projektowania robót budowlanych,
- 4) publicznych przedsięwzięć rozrywkowych,
- 5) zakładów naukowych i wychowawczych, pracy zawodowej nauczycieli i wychowawców,
- 6) zakładów leczniczych, ambulatoriów, przychodni, poradni zdrowia,
- 7) usług świadczonych w wykonaniu wolnych zawodów oraz pracy twórczej,
- 8) pracy chałupniczej.

3. Do podejmowania i prowadzenia działalności określonej w ust. 2 stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 2. 1. Działalność określona w art. 1 ust. 1 może być prowadzona po uzyskaniu zezwolenia.

2. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwalnia się te rodzaje działalności, które nie wymagają w zasadniczej mierze zaopatrzenia w materiały rozdzielane przez jednostki gospodarki uspołecznionej lub polegają na świadczeniu usług dla ludności, jak również, które są prowadzone tradycyjnie przez ludność wiejską jako przemysł ludowy i artystyczny. Zwolnienie to nie dotyczy przedsiębiorstw handlowych i przemysłu gastronomicznego, zawodowego wykonywania czynności handlowych oraz innej działalności gospodarczej, która wymaga uzyskania zezwolenia ze względów bezpieczeństwa, sanitarnych lub innych gospodarczo uzasadnionych.

3. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwalnia się osoby, które ukończyły lat 60, zatrudniają nie więcej niż jedną siłę najemną, pracując w swoim zawodzie przez 20 lat i prowadzą swój zakład rzemieślniczy przynajmniej od lat 10.

4. Wykaz rodzajów działalności gospodarczej, do których stosuje się zwolnienie przewidziane w ust. 2, ustali Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

5. Do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej zwolnionej od obowiązku uzyskania zezwolenia stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 3. 1. Wydanie zezwolenia przewidzianego w art. 2 ust. 1 może być uzależnione od posiadania przez ubiegającą się określonych kwalifikacji fachowych i osobistych.

2. Wydania zezwolenia należy odmówić, gdy:

- 1) zapotrzebowanie na dany rodzaj artykuły lub usługi jest pokryte pod względem ilościowym i jakościowym przez jednostki gospodarki uspołecznionej lub przez inne istniejące już przedsiębiorstwa (zakłady),
- 2) nie ma możliwości uzyskania zaopatrzenia niezbędnego dla prowadzenia działalności gospodarczej.

3. Zezwolenia na wykonywanie rzemiosła wydawane będą w zasadzie na czas nieograniczony. Zezwolenia na wykonywanie innej działalności gospodarczej wydawane będą w zasadzie na czas ograniczony, który określi Rada Ministrów (art. 10).

4. W zezwoleniu należy określić rodzaj działalności gospodarczej i miejsce jej wykonywania. W zezwoleniu można ustalić szczegółowy zakres wykonywanej działalności.

5. Przy wydawaniu zezwolenia pobierane będą opłaty:

- 1) od 500 zł do 50.000 zł — od przedsiębiorstw handlowych i przemysłu gastronomicznego i do 100.000 zł — od hurtu owocowo-warzywniczego,
- 2) od 500 zł do 10.000 zł — od rzemiosła,
- 3) od 500 zł do 20.000 zł — od innych rodzajów działalności gospodarczej.

Art. 4. 1. Zezwolenie wydaje w zakresie:

- 1) działalności handlowej i przemysłu gastronomicznego — organ administracji właściwy dla spraw handlu,
- 2) innej działalności gospodarczej — organ administracji właściwy dla spraw przemysłu (prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej).

2. Zezwolenia wydaje się i opłaty ustala się po zasięgnięciu opinii komisji powołanej przez prezydium rady narodowej. W skład komisji powinni wejść przedstawiciele właściwych komisji rady narodowej, izby rzemieślniczej, zrzeszeń prywatnego przemysłu i prywatnego handlu i usług oraz zainteresowanych organów administracji prezydium i — w razie potrzeby — innych jednostek gospodarczych.

3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może przekazać właściwym organom administracji prezydium wojewódzkich rad narodowych sprawy o wydanie zezwoleń na wykonywanie określonych rodzajów działalności z zachowaniem trybu określonego w ust. 1, a sprawy o wydanie zezwoleń na działalność o szczególnym znaczeniu gospodarczym także do zakresu działania właściwych ministrów.

Art. 5. 1. Wydane zezwolenie podlega cofnięciu, jeżeli osoba, której zezwolenie wydano:

- 1) została prawomocnie skazana wyrokiem sądowym za przestępstwo popełnione z chęci zysku, a przestępstwo popełniono w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, a w szczególności za przestępstwa przewidziane w ustawie z dnia 13 lipca 1957 r. o zwalczaniu spekulacji i ochronie interesów nabywców oraz producentów rolnych w obrocie handlowym (Dz. U. Nr 39, poz. 171),
- 2) nie posiada wymaganych kwalifikacji fachowych i osobistych lub je utraciła.

2. Wydane zezwolenie może być cofnięte, jeżeli osoba, której zezwolenie wydano:

- 1) została co najmniej trzykrotnie skazana za wykroczenia przewidziane w ustawie z dnia 13 lipca 1957 r. o zwalczaniu spekulacji i ochronie interesów nabywców oraz producentów rolnych w obrocie handlowym (Dz. U. Nr 39, poz. 171),
- 2) została prawomocnie skazana wyrokiem sądowym za przestępstwo, przewidziane w dekreście z dnia 29 października 1952 r. o gospodarowaniu artykułami obrotu

towarowego i zaopatrzenia (Dz. U. Nr 44, poz. 301) lub w innych przepisach regulujących skup, zaopatrzenie, przerób, wytwarzanie i zbył tych artykułów,

- 3) została prawomocnie skazana wyrokiem sądowym za przestępstwo skarbowe przewidziane w dekreście z dnia 11 kwietnia 1947 r. Prawo karne skarbowe (Dz. U. Nr 32, poz. 140 z późniejszymi zmianami), jeżeli orzekanie w sprawie należy do wyłącznej właściwości sądu,
- 4) została skazana prawomocnie wyrokiem sądowym lub co najmniej dwukrotnie prawomocnym orzeczeniem właściwego organu inspekcji pracy za naruszenie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, o pracach wzbronionych młodocianym i kobietom, o skróconym czasie pracy i urlopach dodatkowych,
- 5) zalega przez okres dłuższy niż 3 miesiące z zapłatą prawomocnie ustalonych należności podatkowych z tytułu prowadzenia przedsiębiorstwa lub w uiszczaniu rat w spłacie prawomocnie ustalonych należności podatkowych, gdy należności te zostały rozłożone na raty, albo została prawomocnym orzeczeniem ukarana za nieprowadzenie, wbrew obowiązkowi, ksiąg handlowych, podatkowych lub ewidencji rachunków na zakup towarów,
- 6) nie przestrzega warunków zawartych w wydanym zezwoleniu,
- 7) zmieniła w sposób zasadniczy przedmiot lub miejsce wykonywania działalności, określone w zezwoleniu, bez zgody organu, który je wydał,
- 8) nie prowadzi działalności przez okres dłuższy niż 6 miesięcy bez ważnych powodów.

3. Decyzję o cofnięciu zezwolenia podejmuje organ, który wydał zezwolenie, po zasięgnięciu opinii komisji, o której mowa w art. 4 ust. 2 oraz po wysłuchaniu wyjaśnień zainteresowanego.

4. Wydając decyzję o cofnięciu zezwolenia na podstawie ust. 2, organ wydający decyzję powinien jednocześnie określić termin zaprzestania danego rodzaju działalności. Ustalony termin, nie krótszy niż 3 miesiące, powinien umożliwić zainteresowanemu zlikwidowanie prowadzonej działalności.

Art. 6. 1. Wydane zezwolenie gaśnie w przypadku:

- 1) upływu terminu zezwolenia, gdy wydane zostało ono na czas określony,
- 2) śmierci osoby fizycznej lub likwidacji osoby prawnej, na rzecz której wydano zezwolenie,
- 3) zbycia lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa (zakładu),
- 4) likwidacji przedsiębiorstwa (zakładu),
- 5) zrzeczenia się przez uprawnionego.

2. O wygaśnięciu zezwolenia orzeka organ, który wydał zezwolenie.

3. Wydając decyzję o wygaśnięciu zezwolenia na podstawie ust. 1 pkt 2, 3 lub 4 należy określić termin likwidacji przedsiębiorstwa (zakładu), chyba że w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 następca prawny osoby, której zezwolenie wygasło, uzyska zezwolenie na swoje imię. Przepis art. 5 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli spadkobiercami osoby zmarłej, która prowadziła na podstawie zezwolenia przedsiębiorstwo (zakład), są zstępni pozostający na utrzymaniu tej osoby w chwili jej zgonu lub małżonek, nie można im odmówić wydania zezwolenia, przy czym nie pobiera się opłaty przewidzianej w art. 3 ust. 5. Jeżeli dla prowadzenia przedsiębiorstwa (zakładu) wymagane są określone kwalifikacje fachowe, a wymienieni spadkobiercy nie posiadają tych kwalifikacji, powinni ustanowić w tym celu pełnomocnika posiadającego wymagane kwalifikacje. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie.

Art. 7. Właściwy organ administracji prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej unieruchomi zakład lub zakazuje prowadzenia dalszej działalności osobom,

które nie uzyskały zezwolenia przewidzianego niniejszą ustawą lub nie uiszcili ustalonych opłat.

Art. 8. Wytyczne dla właściwych organów administracji prezydium rad narodowych w zakresie wykonywania ustawy oraz decyzje w drodze nadzoru w sprawie orzeczeń właściwych organów administracji prezydium rad narodowych (art. 4 ust. 1) wydaje, jak również odwołania od orzeczeń właściwych organów administracji prezydium wojewódzkich rad narodowych (art. 4 ust. 3) rozpatruje minister sprawujący nadzór nad tymi organami administracji w porozumieniu z ministrem właściwym ze względu na przedmiot działalności gospodarczej.

Art. 9. W sprawach uregulowanych niniejszą ustawą, o ile jej postanowienia lub przepisy wydane na jej podstawie nie stanowią inaczej, stosuje się przepisy o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. z 1928 r. Nr 36, poz. 341 z późniejszymi zmianami), z tym że w postępowaniu odwoławczym przed właściwymi organami administracji prezydium wojewódzkiej rady narodowej wysłuchanie wyjaśnień odwołującego się jest obowiązkowe.

Art. 10. Zakres stosowania ustawy do poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej, zasady wydawania zezwoleń, wymagania w zakresie posiadania odpowiednich kwalifikacji fachowych i osobistych, przypadki, w których zezwolenia wydawane będą na czas ograniczony, warunki obowiązujące przy prowadzeniu działalności na podstawie zezwolenia, tryb postępowania przy wydawaniu zezwoleń oraz przedłużaniu ważności zezwoleń wydanych na czas ograniczony, wysokość opłat, tryb ich poboru oraz zasady i tryb stosowania ulg w opłatach określa Rada Ministrów w drodze rozporządzeń.

Art. 11. 1. Kto wbrew przepisom niniejszej ustawy prowadzi działalność gospodarczą bez zezwolenia, podlega karze aresztu do lat 2 lub grzywny albo obu tym karom łącznie.

2. Sąd może orzec przepadek przedmiotu przestępstwa.

Art. 12. 1. Osoby prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność, na którą w myśl przepisów niniejszej ustawy wymagane jest uzyskanie zezwolenia, obowiązane są, niezależnie od tego, czy posiadają koncesje (zezwożenia) wydane na podstawie innych przepisów, najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wystąpić o wydanie zezwolenia oraz w przypadku podjęcia decyzji o wydaniu zezwolenia uiszczyć opłatę za jego wydanie lub w razie przeciwnym zaniechać w tym terminie prowadzonej działalności.

2. W przypadku odmowy zezwolenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 ust. 4.

Art. 13. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń określić przypadki, w których:

- 1) na działalność prowadzoną w dniu wejścia w życie ustawy nie można odmówić wydania zezwolenia,
- 2) osoby prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność wymagającą zezwolenia zwolnione będą w całości lub części od uiszczenia opłaty.

Art. 14. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy tracą moc dotychczasowe przepisy w sprawach uregulowanych ustawą.

2. W szczególności w stosunku do jednostek gospodarki nie uspołecznionej, które obowiązane są uzyskać zezwolenie na podstawie niniejszej ustawy, tracą moc przepisy następujących aktów prawnych, nakładające obowiązek dokonania zgłoszenia albo uzyskania koncesji lub zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej:

- 1) prawa przemysłowego z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. Nr 53, poz. 468 z późniejszymi zmianami),
- 2) ustawy z dnia 15 marca 1932 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw wyrobu kwasu azotowego (Dz. U. Nr 33, poz. 344),

- 3) dekretu z dnia 14 stycznia 1936 r. o przedsiębiorstwach zbierania i udzielania informacji o stosunkach gospodarczych (Dz. U. Nr 3, poz. 16),
 - 4) ustawy z dnia 18 lutego 1938 r. o przedsiębiorstwach, wymagających szczególnego zaufania (Dz. U. Nr 12, poz. 79),
 - 5) dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego (Dz. U. Nr 57, poz. 322),
 - 6) art. 4 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 3, poz. 17),
 - 7) ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu (Dz. U. Nr 3, poz. 18),
 - 8) dekretu z dnia 19 sierpnia 1946 r. o koncesjonowaniu garbarń, zakładów do solenia i suszenia skór surowych oraz niektórych fabryk obuwia lub pasów transmisyjnych (Dz. U. Nr 43, poz. 250),
 - 9) ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych i na zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. z 1949 r. Nr 47, poz. 366 z późniejszymi zmianami),
 - 10) art. 7 ustawy z dnia 18 listopada 1948 r. o produkcji win, moszczów winnych i miodów pitnych oraz o obrocie tymi produktami (Dz. U. Nr 58, poz. 462),
 - 11) art. 4 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. o obrocie zwierzętami gospodarskimi i produktami uboju oraz o ich przetwórstwie (Dz. U. Nr 21, poz. 135),
 - 12) art. 3 ustawy z dnia 1 marca 1949 r. o zakładach utylizacyjnych (Dz. U. Nr 18, poz. 113),
 - 13) art. 5 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65),
 - 14) dekretu z dnia 2 maja 1953 r. o koncesjonowaniu zarobkowego przerobu surowców i półfabrykatów włókienniczych (Dz. U. Nr 25, poz. 98),
 - 15) art. 43 dekretu z dnia 11 marca 1955 r. o łączności (Dz. U. Nr 12, poz. 71).
- Art. 15.** Przepisy rozporządzeń wydanych na podstawie aktów prawnych wymienionych w art. 14 ust. 2 pozostają w mocy do czasu uregulowania spraw objętych tymi aktami w drodze rozporządzeń Rady Ministrów przewidzianych w art. 10.
- Art. 16.** Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*